

T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 54045643-610- **1107**
Konu : Yazılı Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 13.02.2015 tarihli ve 43452547-120.00-215363 sayılı yazı.

İlgi yazı ekinde alınan, İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın TÜRELİ'ye ait 7/60170, 7/60179, Ardahan Milletvekili Ensar ÖĞÜT'e ait 7/60171, 7/60181, Bursa Milletvekili İlhan DEMİRÖZ'e ait 7/60172, İzmir Milletvekili Birgül AYMAN GÜLER'e ait 7/60173, Bursa Milletvekili İsmet BÜYÜKATAMAN'a ait 7/60174, 7/60175, Hatay Milletvekili Mevlüt DUDU'ya ait 7/60176, Manisa Milletvekili Özgür ÖZEL'e ait 7/60177, Antalya Milletvekili Gürkut ACAR'a ait 7/60178, Ankara Milletvekili İzzet ÇETİN'e ait 7/60180 ve İzmir Milletvekili Alaattin YÜKSEL'e ait 7/60182 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin cevabi görüşler ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

Ek: Cevabi görüşler 7/60170, 7/60171,
7/60172, 7/60173, 7/60174, 7/60175,
7/60176, 7/60177, 7/60178, 7/60179,
7/60180, 7/60181, 7/60182, (22 sayfa)

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi

:Rahmi Aşkın TÜRELİ
İzmir Milletvekili

Esas No

:7/60170

AKP döneminde tarımsal destekleme ödemelerinin milli gelir içindeki payının 2006 yılında çıkan 5488 Sayılı Tarım Kanunu'nun 21'inci maddesinde en az yüzde 1 olacağı hükme bağlanmış olmasına rağmen yıllık ortalama binde 5-6 civarında gerçekleştiği görülmektedir.

Son olarak, 2015 Yılı Programında tarımsal desteklemeye ayrılan tutar 10 Milyar lira olup, GSYH'nın binde 5,1'ine tekabül etmektedir. Diğer taraftan, Maliye Bakanı Sayın Şimşek söz konusu destekleme miktarını tarımsal kredi sübvansiyonu, müdahale alımları ve tarımsal KİT'lerin finansmanı kalemlerini de dâhil ederek 13,1 Milyar lira olarak açıklamış olup, bu rakam da GSYH'nın binde 6,8'ine karşılık gelmektedir.

Bu çerçevede, 5488 Sayılı Tarım Kanunu'nun 21. maddesi hükmünün 2007 yılından itibaren uygulanması halinde tarıma aktarılması gereken kaynağın (2015 yılı hariç tutulduğunda) 2007-2014 döneminde 98,9 Milyar lira olduğu, buna karşılık aynı dönemde tarım bütçesinin 55,5 Milyar lira olarak gerçekleştiği; dolayısıyla yasa hükmüne rağmen 45,4 Milyar liranın tarım kesimi üreticilerine aktarılmadığı açıkça ortadadır.

Konuya ilişkin olarak sabit fiyatlarla yapılan analiz üreticiye yapılan eksik ödemenin daha yüksek bir tutar oluşturduğunu ortaya koymaktadır. Buna göre, 2007 yılından bu yana üreticiye her yıl yapılan ödemenin ilgili yılın tarım ürünleri üretici fiyat endeksi ile artırılarak 2014 yılı fiyatlarına çekilmesi ile yapılan hesaplamada, 2007-2014 döneminde tarıma yapılan eksik ödemenin, 2014 yılı fiyatlarıyla 54,8 Milyar lira olduğu görülmektedir.

Öte yandan, son yıllarda Merkezi Yönetim Bütçelerinin TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'nda yapılan görüşmeleri sırasında gerek şahsınız ve gerekse Maliye Bakanı Sayın Şimşek tarafından sıklıkla dile getirilen tarımsal desteklemelere ilişkin OECD hesabının 5488 Sayılı Tarım Kanunu'nun 21'inci maddesinde düzenlenen tarımsal destekleme ödemeleri ile bir ilgisi bulunmamaktadır. Zira bu kâğıt üzerinde görünen, hesabi bir destek olup, tarım üreticisine verilen maddi bir destek değildir. OECD hesabı belli başlı ürünler için dünya fiyatlarıyla yurt içi fiyatları arasındaki farkın bu ürünlerin üretim miktarlarıyla çarpılarak yapılmaktadır. Eğer bir ülkedeki yurtiçi fiyatlarla dünya fiyatları arasında fark varsa destek miktarı da otomatik olarak yüksek gözükmemektedir. Bununla birlikte, bu hesaplama o ürünü üretmek için kullanılan girdilerin yurtiçi fiyatlarıyla dünya fiyatları arasındaki farkı dikkate almamaktadır. Daha önce verilerle ortaya konulduğu üzere Türkiye, mazot, gübre gibi temel girdilerde dünyanın en pahalı ülkelerinden biri konumundadır.

Diğer taraftan, OECD hesabına göre Türkiye'nin tarıma verdiği desteğin milli gelir içindeki payı da AKP döneminde gerilemiştir. Nitekim söz konusu destek, 2002 yılında yüzde 3,6 iken 2013 yılında yüzde 2'ye gerilemiştir. Bu durum da AKP döneminde girdi maliyetleri dörde katlanan çiftçi ve hayvancının tarımda arz ve talebin egemen kılınması söylemi altında nasıl sahipsiz bırakıldığının somut bir göstergesidir.

Bu bilgiler ışığında;

SORU 1) AKP döneminde tarımsal destekleme ödemelerinin milli gelir içindeki payının 2006 yılında çıkan 5488 Sayılı Tarım Kanunu'nun 21'inci maddesinde en az yüzde 1 olacağı hükme bağlanmış olmasına rağmen tarımsal destek miktarının yüzde yarım (binde 5-6) seviyesinde kalmasının sebepleri nelerdir?

SORU 2) 5488 Sayılı Tarım Kanunu'nun 21'inci maddesinin 2007 yılından itibaren uygulanması halinde tarıma aktarılması gereken kaynağın 2007-2014 döneminde 98,9 Milyar lira olması gerekirken, aynı dönemde tarım bütçesinin 55,5 Milyar lira olarak gerçekleşmesini nasıl değerlendiriyorsunuz?

SORU 3) AKP hükümetlerinin 5488 Sayılı Tarım Kanunu'nun 21'inci maddesi hükümlerine uymaması sonucunda 2014 yılı fiyatlarıyla yapılan hesaplamalar sonucunda 2007-2014 döneminde tarım üreticisine verilmediği ortaya çıkan 54,8 Milyar lirayı ödemeyi düşünüyor musunuz?

SORU 4) Tarım üreticisine ödenmesi gerektiği halde ödenmeyen tarımsal destekleri gözden kaçırmak ve kamuoyunun kafasını karıştırmak amacıyla, kâğıt üzerinde görünen hesabi bir destek olup, tarım üreticisine verilen maddi bir destek olmayan OECD hesaplamalarını kullanmayı doğru buluyor musunuz?

SORU 5) OECD hesaplamalarına göre, Türkiye'nin tarıma verdiği desteğin milli gelir içindeki payının 2002 yılında yüzde 3,6 olan seviyesinden 2013 yılında yüzde 2 gerilemesini nasıl yorumluyorsunuz?

SORU 6) Mazot, gübre, zirai ilaç gibi temel girdi fiyatları açısından Türkiye ile OECD ülkelerinin karşılaştırılması durumunda ortaya çıkan tablo nasıldır?

SORU 7) Söz konusu rakamların da ortaya koyduğu gerçek, AKP döneminde girdi maliyetleri dörde katlanan çiftçi ve hayvancının tarımda arz ve talebin egemen kılınması söylemi altında nasıl sahihsiz bırakıldığının somut bir göstergesi değil midir?

CEVAP 1-2-3-4-5-6-7) Son 12 yılda ortaya konulan etkin politikalar ve yapılan reformlarla Türkiye tarımı sürdürülebilir büyüme ve üretim sağlayan güçlü bir sektör konumuna yükselmiştir.

Uygulamaya konulan etkin politikalar, başlatılan yeni projeler ve sektöre sağlanan desteklerle; tarım sektörü 2004-2013 yılları arasında 10 yılın 9'unda büyüme göstererek istikrarlı bir döneme ulaşmıştır. Ülkemiz tarımsal GSYH'sı 2002-2013 döneminde 36 Milyar TL'den 116 Milyar TL'ye yükselmiş olup, tarımsal ekonomik büyüklük itibarıyla Avrupa'da 4. Sıradan 1. sıraya yükselmiştir.

Bakanlığımızca tarım sektörünün geliştirilmesi, üretimin artırılması, rekabetçi bir yapıya kavuşturulması ve kırsal alanda refah düzeyinin iyileştirilmesi amacıyla önemli destekler sağlanmaktadır. Bu kapsamda tarımsal destekler; verimlilik, kalite, sağlık ve kırsal kalkınmayı esas alacak şekilde yeniden düzenlenmiş ve daha etkin hâle getirilmiştir.

Üreticilere; bitkisel üretimden hayvancılığa, kırsal kalkınmadan girdi desteklerine kadar birçok kalemden destek sağlanmakta olup, destekler bütçe imkânları çerçevesinde arttırılmaktadır.

Bakanlığımızca tarım sektörüne nakit olarak sağlanan destek miktarı 2002 yılında 1,8 Milyar TL iken, 2014 yılında 9,1 Milyar TL'ye ulaşmıştır. 2003-2014 döneminde çiftçilerimize sağlanan nakdi karşılıksız hibe desteği toplamda 70 Milyar TL'ye ulaşmıştır. Tarımsal destek miktarının yanında destek kalemi sayısı da önemli oranda artırılmıştır. 2002 yılında 10 kalemde destek sağlanmakta iken, 2014 yılında 63 kalemde destekleme yapılmaktadır. 2015 yılında ise üreticilerimize 10 Milyar TL nakit hibe destek sağlanacaktır.

Destekleme kalemleri ve birim miktarları her yıl Tarımsal Destekleme ve Yönlendirme Kurulu tarafından teknik çalışmaların değerlendirilmesi ve bütçe imkanları doğrultusunda belirlenmekte ve Bakanlar Kurulu Kararı ile yayınlanmaktadır.

Tarım sektörünün geliştirmesi amacıyla sağlanan kaynak sadece nakit hibe desteklerden ibaret olmayıp, bunun yanında, tarımsal ürün alımıyla yapılan destekler, tarımsal kredilerin faiz sübvansiyonu, ihracat desteği, tarımsal sulama yatırımları, arazi toplulaştırma ve tarla içi geliştirme hizmetleri vb. konularda da önemli kaynak sağlanmaktadır.

Tarım sektörünü sosyal bir alan değil, iktisadi ve stratejik bir alan olarak ele alan etkin politikalarımız ile bu çerçevede sektörü geliştirmeye yönelik yaptığımız çalışmaların sonuçları gerek ulusal gerekse uluslararası birçok kuruluşun istatistiklerinde net olarak görülmektedir.

Tarıma verilen desteğin tüm gelişmiş ülkelerde düşük bir paya sahip olduğu ve zamanla daha da düştüğü yine OECD verilerinde görülmektedir.

OECD hesaplama yöntemine göre 2011-2013 döneminde Türkiye'de Tarımsal Desteğin GSYH içindeki oranı yıllık ortalama %2 iken, OECD Ülkeleri ortalaması %0,8'dir.

Bakanlığımızca 2015 yılı ve gelecek dönemde de tarım sektörümüzün geliştirilmesi ve üreticilerimiz refah düzeyinin artırılmasına yönelik destek ve projelere devam edilecektir.

